

**Wil je gaan samenzitten in de groepjes
van de oefensessie van 15 oktober?**

**Wie toen afwezig was, kan nu plaats
nemen bij een groepje dat hetzelfde
onderwijsvak heeft.**

Dank je wel!

Krachtige leeromgevingen

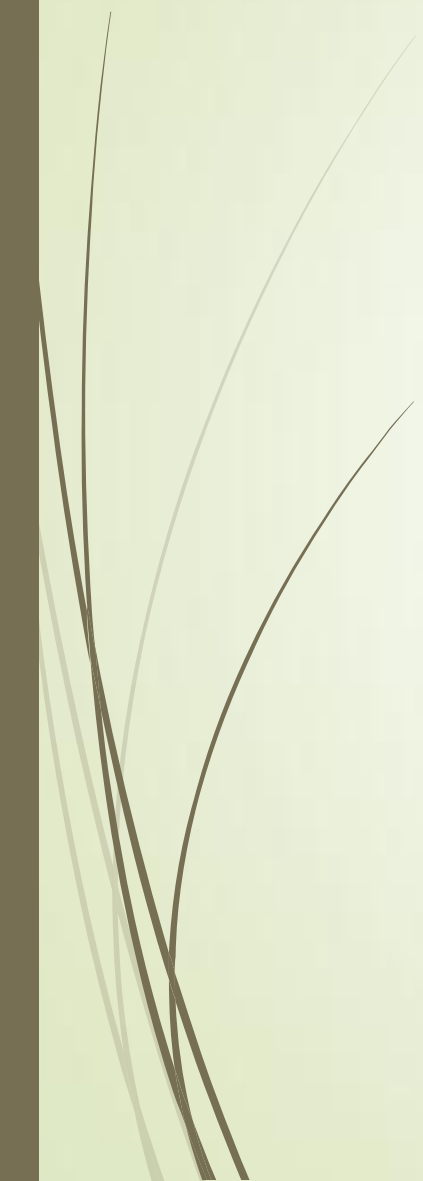
Groepssessie 2: Evalueren

Groep 1

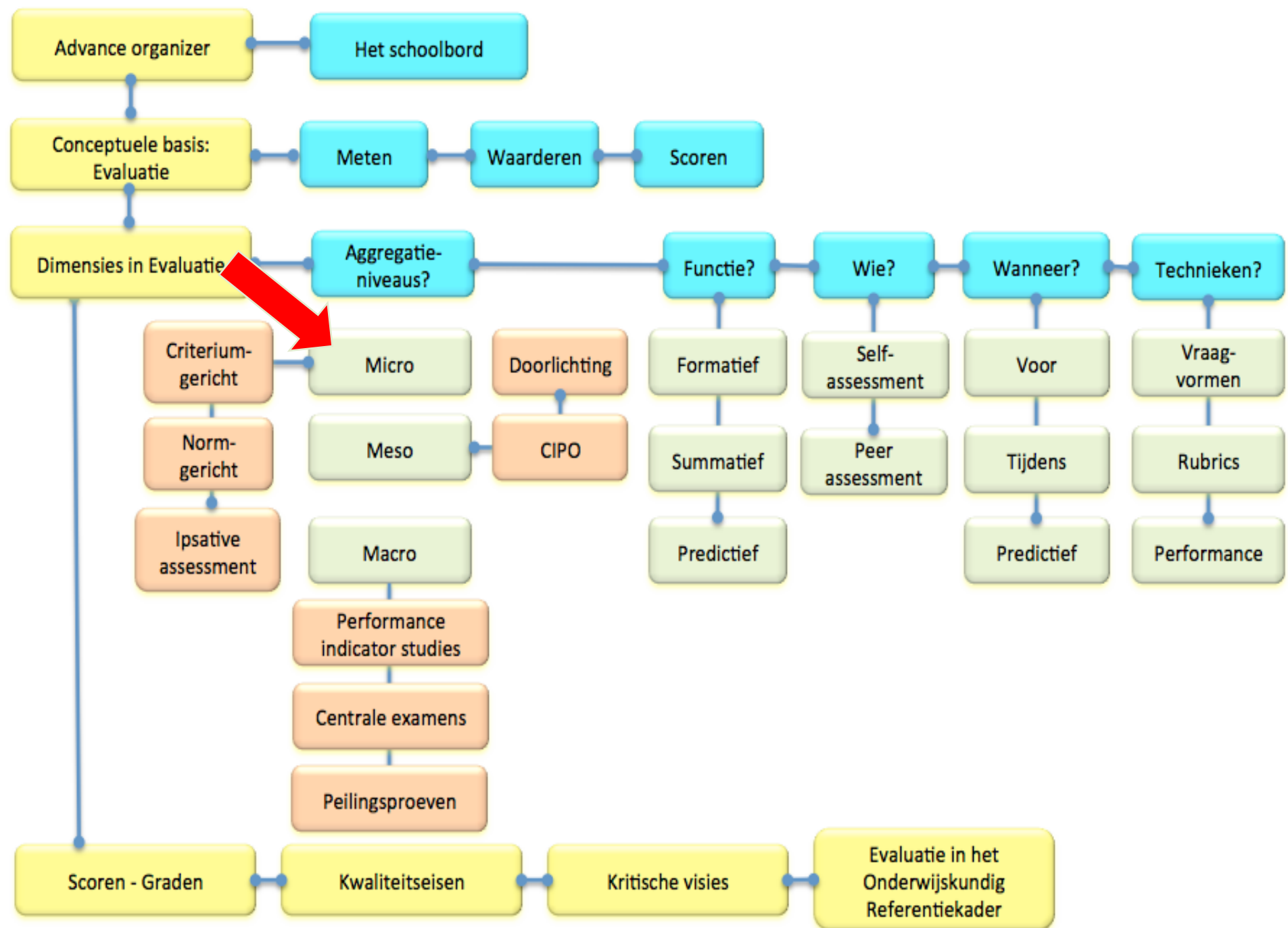

Structuur

1. Intro op evaluatie
 2. Intro op rubrics
 3. Zelf aan de slag: rubric maken
 4. Toelichting praktijkopdracht
-

1. Intro op evaluatie

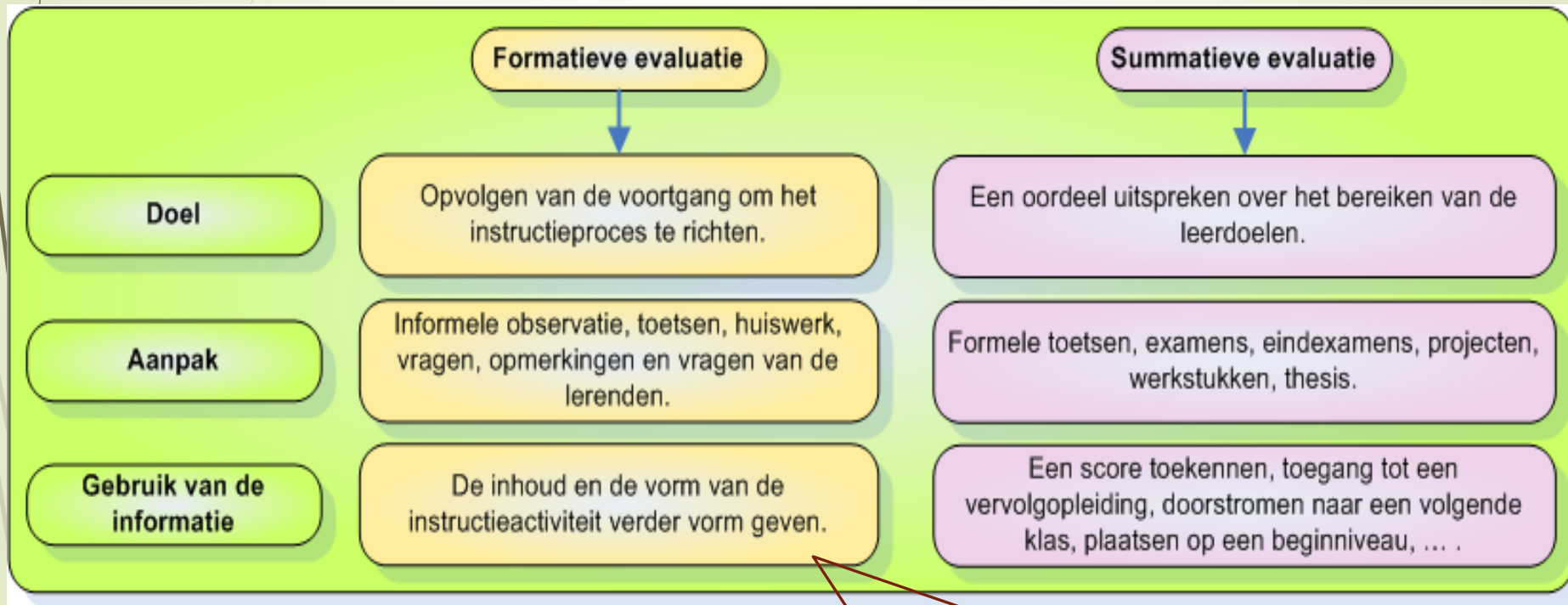

Evaluatie: begripsomschrijving

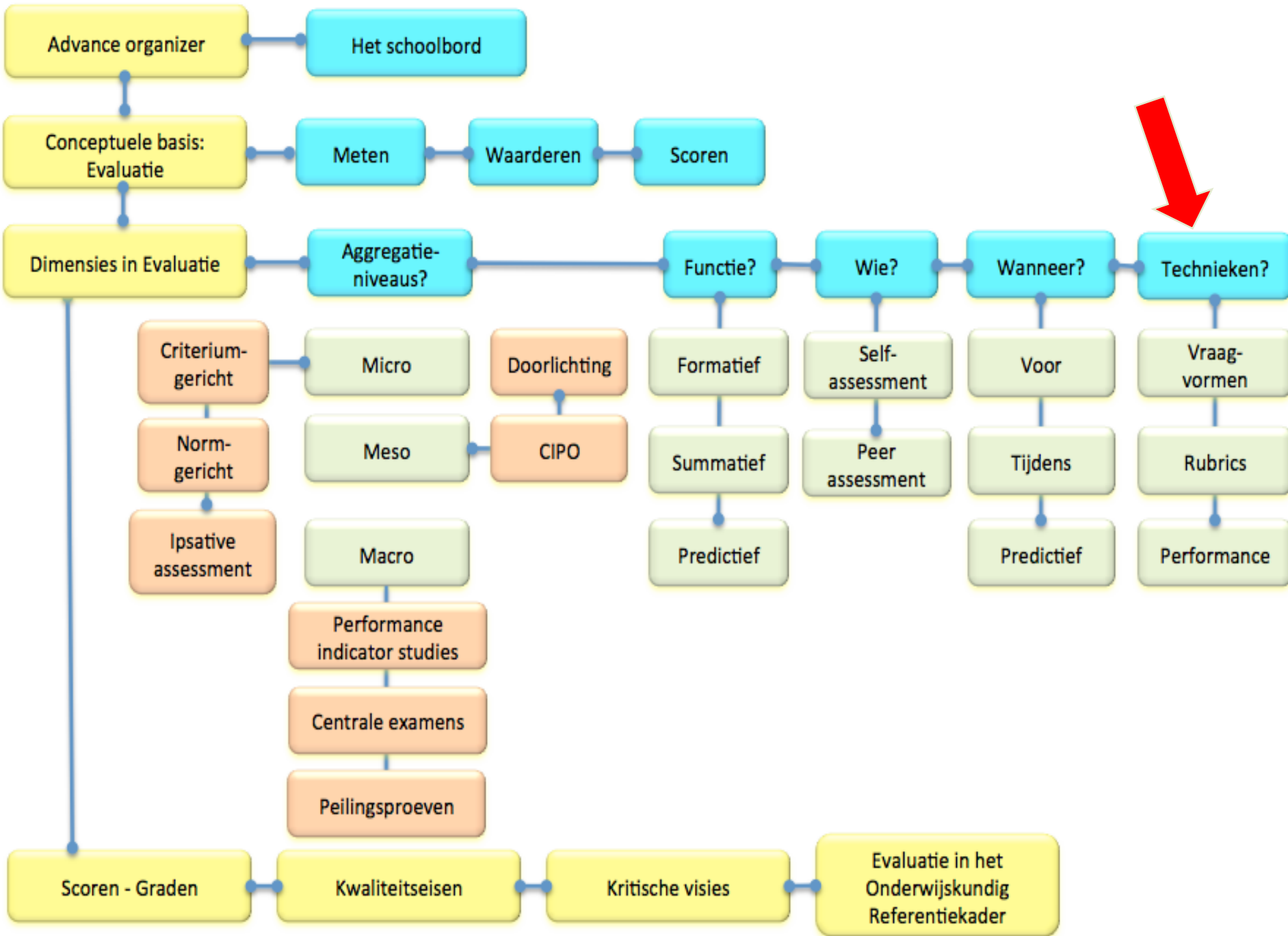
Thorpe (1988):

*“Evaluatie is het totale proces van het **verzamelen, analyseren en interpreteren** van informatie over elk mogelijk aspect van een instructie-activiteit, met als doel een uitspraak te doen over de effectiviteit, de efficiëntie en/of een andere impact.”*

Functie van de evaluatie

Formatieve evaluatie is heel effectief (Hattie: .90) in het leerproces en wordt ten onrechte vaak vergeten!

2. Intro op rubrics

Filmpje (What is a rubric?)

Rubrics

- Focus op complexe leerdoelen
- Een rubric is opgebouwd uit 3 delen
 - Een aantal **criteria**
 - Per criterium een zelfde aantal **niveaus van kwaliteit**
 - De kwalitatieve omschrijving van het niveau per criterium noemen we een **indicator**.

Criteria	Niveau +	Niveau +/-	Niveau -
Criterium 1	indicator	indicator	indicator
Criterium 2	indicator	indicator	indicator
Criterium 3	indicator	indicator	indicator

- Te ontwikkelen door:
 - ✓ Leerkracht
 - ✓ Leerling
- Geschikt voor summatieve en formatieve evaluatie

Rubrics voorbeelden 1 van 4

Nederlands:

De lln. maken een samenvatting van een krantenartikel.

	3	2	1	0
Onderwerp: wordt het onderwerp (thema) van de tekst duidelijk vermeld?	Het onderwerp wordt vermeld in de eerste zin van de samenvatting.	Het onderwerp wordt vermeld, maar niet in de eerste zin van de samenvatting.	Het onderwerp wordt slechts gedeeltelijk vermeld en niet in de eerste zin van de samenvatting.	Het onderwerp wordt niet vermeld.
Structuur: is er een inleiding, midden en slot aanwezig?	Er is sprake van een duidelijke structuur: er komt een inleiding, midden en slot voor.	Er is min of meer sprake van een duidelijke structuur. Er ontbreekt echter een van de drie delen.	Er is geen sprake van een duidelijke structuur. Twee van de drie delen ontbreken.	Er is geen sprake van een inleiding, midden of slot.
Kernzinnen per alinea: zijn deze allen aanwezig?	De hoofdgedachte van elke alinea wordt vermeld.	De hoofdgedachte van een alinea wordt niet vermeld.	De hoofdgedachte van 2 alinea's worden niet vermeld.	De hoofdgedachte van meer dan 2 alinea's worden niet vermeld.
Centrale vraag en hoofdgedachte (antwoord op de centrale vraag): zijn deze aanwezig?	Zowel de centrale vraag als het antwoord op de centrale vraag worden vermeld.	De centrale vraag wordt gesteld, maar het antwoord erop is onduidelijk of onvolledig.	De centrale vraag wordt wel gesteld, maar het antwoord erop wordt niet gegeven.	De centrale vraag wordt niet gesteld of het antwoord erop wordt niet gegeven.
Samenhang: is de tekst voldoende samenhangend?	De zinnen worden steeds verbonden door middel van een verbindingswoord.	Er ontbreken maximum een verbindingswoord.	Er ontbreken maximum twee verbindingswoorden.	Er ontbreken meer dan twee verbindingswoorden.
Zinsstructuur: zijn de zinnen grammaticaal correct?	De samenvatting is grammaticaal correct opgebouwd.	Er komen maximum twee grammaticale fouten voor.	Er komen maximum vier grammaticale fouten voor.	Er komen meer dan vier grammaticale fouten voor.

Niveaus

Indicatoren

Criteria

Rubrics voorbeelden 2 van 4

Waarnemingstekenen:

De leerlingen bekomen volume in een portret door het toepassen van clair-obscur.

	3	2	1	0
Inzet	De tijd van de tekensessie is verstandig en optimaal gebruikt. De leerling heeft zich uiterst ingespannen om het tekenen van een portret onder de knie te krijgen.	De tijd van de tekensessie is verstandig gebruikt. De leerling heeft zich ingespannen om het tekenen van een portret onder de knie te krijgen.	De tijd van de tekensessie is niet altijd verstandig gebruikt. De leerling heeft wel geprobeerd om het tekenen van een portret onder de knie te krijgen.	De tijd van de tekensessie is niet verstandig gebruikt. De leerling heeft zich niet ingespannen om het tekenen van een portret onder de knie te krijgen.
Toepassen clair-obscur	De leerling heeft veel aandacht besteed aan de subtiële schakeringen en gradaties van de licht- en schaduwvlakken.	De leerling heeft aandacht besteed aan de licht- en schaduwvlakken.	De leerling heeft weinig aandacht besteed aan de licht- en schaduwvlakken.	De leerling heeft geen aandacht besteed aan de licht- en schaduwvlakken.
Compositie	De leerling heeft veel aandacht gehad voor de plaatsing van het portret in het blad. De leerling heeft nagedacht over hoe hij de verschillende beeldelementen incorporeert en hoe hij deze op zijn blad schikt. De leerling heeft dit met grote vaardigheid toegepast.	De leerling heeft aandacht gehad voor de plaatsing van het portret in het blad. De leerling heeft nagedacht over hoe hij de verschillende beeldelementen incorporeert en hoe hij deze op zijn blad schikt.	De leerling heeft weinig aandacht gehad voor de plaatsing van het portret in het blad. De leerling heeft wel nagedacht over hoe hij de verschillende beeldelementen in zijn tekening incorporeert.	De leerling heeft geen aandacht gehad voor de plaatsing van het portret in het blad.
Proporties	De leerling heeft het gelaat in de juiste proporties getekend en heeft aandacht gehad voor hoe deze zich verhouden ten opzichte van elkaar.	De leerling heeft aandacht gehad voor hoe de onderdelen van het gelaat zich verhouden ten opzichte van elkaar.	De leerling heeft weinig aandacht gehad voor hoe de onderdelen van het gelaat zich verhouden ten opzichte van elkaar.	De leerling heeft geen aandacht gehad voor hoe de onderdelen van het gelaat zich verhouden ten opzichte van elkaar.

Rubrics voorbeelden 3 van 4

Latijn:

De In. geven een werkvertaling van Homeros
- *Ilias VI.441B-445*

	Uitstekend	Voldoende	Onvoldoende
TAAL			
Beide zinnen correct formuleren in het Nederlands.	Beide zinnen zijn correct geformuleerd in het Nederlands.	Eén zin is niet correct geformuleerd in het Nederlands.	Geen enkel zin is correct geformuleerd in het Nederlands.
Tijdsverhoudingen en wijzen van de vijf werkwoorden juist weergeven.	Vier of vijf werkwoorden zijn met de juiste tijd en wijs vertaald.	Twee of drie werkwoorden zijn met de juiste tijd en wijs vertaald.	Geen enkel of slechts één werkwoord is met de juiste tijd en wijs vertaald.
CONTEXT			
Woordbetekenissen selecteren die passen in de context van het fragment wat betreft de volgende woorden: αἶ, ὄς, ἐπεὶ, μάθον, αἰεὶ en πρότοισι.	Vijf of zes betekenissen van de woorden passen in de context van het fragment.	Drie of vier betekenissen van de woorden passen in de context van het fragment.	Geen enkel, slechts één of twee betekenissen van de woorden passen in de context van het fragment.
De vijf belangrijke signaalwoorden aanduiden.	Vier of vijf signaalwoorden zijn opgesomd.	Twee of drie signaalwoorden zijn opgesomd.	Geen enkel of slechts één signaalwoord is opgesomd.
GRAMMATICALE ANALYSE			
De opgegeven vormen correct determineren en verklaren.	De drie opgegeven vormen zijn correct gedetermineerd en verklaard.	Twee opgegeven vormen zijn correct gedetermineerd en verklaard.	Geen enkel of slechts één opgegeven vorm is correct gedetermineerd en verklaard.
Van de opgegeven vormen een juiste transfer maken van het Homerisch taaleigen naar de Attische varianten.	Van de drie opgegeven woorden zijn de juiste Attische vormen gegeven.	Van twee opgegeven woorden zijn de juiste Attische vormen gegeven.	Van geen of één opgegeven woord is de juiste Attische vorm gegeven.
INHOUD			
De verschillende argumenten van Hektor uit de tekst afleiden en beschrijven.	De drie argumenten zijn beschreven.	Twee argumenten zijn beschreven.	Geen enkel of slechts één argument is beschreven.

Rubrics voorbeelden 4 van 4

Instrument/zang:

De leerlingen voeren de compositie
'Dobbin's Flowery Veil' a cappella uit.

	4	3	2	1
Plaatsing van de ademhaling	De leerling zingt in één soepele beweging van	De leerling ademt op muzikale plaatsen, maar doet dat niet onopgemerkt. De luisteraars kunnen de	De leerling ademt slordig en luid. Hij plaatst zijn ademhalingen op niet muzikale punten in het stuk. Dit verhindert een vloeiende zang-lijn.	De leerling hapt naar adem in uiterste adem-nood. Hij heeft geen besef van ademhaling of plaatsing van ademhaling in een compositie.
Zuivere overgang tussen de verschillende stemregisters	De leerling switcht soepel en gradueel van kop- naar borstregister. Ook de klank-kwaliteit blijft bewaard! De luisteraars kunnen nagenoeg niet aanduiden waar de functieover-gangen hebben plaatsgevonden.	De leerling wisselt bewust af tussen kop- en borstregister, maar kan de kwaliteit van de stemklank blijft niet steeds bewaard! De luisteraars kunnen vaak aanduiden waar de functie-overgangen plaats vinden.	Er vinden geen vloeiende over-gangen tussen de verschillende stemregisters plaats. De leerling wisselt de stem-functies wel af, maar dat gebeurt niet geleidelijk. Hij hopt van stemfunctie naar stemfunctie zonder deze aan elkaar te breien.	Er is geen sprake van een zuivere overgang tussen de verschillende stemregisters. De leerling zingt zonder enig besef van stemfuncties. De hoge tonen zijn schel, luchtig of schreeuwerig. De lage tonen zijn ongedefiniëerd en dof.
Juiste tuning	De toonaard blijft bewaard over de hele compositie. De leerling daalt of steigt niet van toon.	De toonaard blijft nagenoeg bewaard over de hele compositie. De leerling daalt of steigt slechts een beetje van de toon ten opzichte van het begin (max. halve toon), maar de eigenlijke toonaard is nog steeds duidelijk.	De toonaard blijft niet bewaard. De leerling verliest de toonsoort, maar is er zich bewust van. Hij herpakt zich en kan via interval-sprongen een nieuwe toonaard aanwenden. De rest van het stuk verloopt in deze nieuwe toonaard.	De toonaard blijft niet bewaard dooheen het stuk. Doorheen de compositie is er geen duidelijke toonaard. De leerling zingt sprongen in het wilde weg en kan in geen geval refereren naar intervalsprongen.
Dynamiek	De leerling ademt dynamiek. Er zijn heel duidelijke volumeverschillen waarneembaar en deze vloeien steeds mooi in elkaar over.	Dynamiek is de leerling eigen. Er zijn duidelijke volumeverschillen waarneembaar. De leerling wisselt af tussen stil en luid en doet dit vaak geleidelijk aan.	Dynamiek is de leerling niet eigen. Hij springt van het ene volume op het andere, zonder deze in elkaar te laten overvloeien.	Dynamiek is de leerling vreemd. Hij speelt van de eerste tot de laatste noot in hetzelfde volume.

3. Zelf aan de slag: rubric maken

Lesdoelen per vak, zoals in oefensessie 1:

- Engels
- Frans
- Nederlands
- NC Zedenleer
- Audiovisuele kunsten / Muzische vorming lager onderwijs
- Beeldende kunsten / Muzische vorming lager onderwijs
- Muziek

<https://noteapp.com/groep1evalueren>

Lukt eduroam niet?

UGent Guest account voor vandaag:

Gebruikersnaam: **guestSlo1**

Wachtwoord: **Z3opmFFm**

Teams maken

- Werk samen met de mensen van de vorige sessie
- Was je er niet ? Sluit aan bij een team met hetzelfde onderwijsvak

Lesdoelen

- Gebruik hetzelfde leerplandoel als de vorig keer
- Kijk in je lesdoelen: kies een complex lesdoel dat d.m.v. een rubric kan geëvalueerd worden.
- Geen geschikt lesdoel? Maak een nieuw lesdoel (aansluitend bij leerplandoel)

Rubric maken

- Omschrijf kort de opdracht waarvoor je de rubric maakt
- Maak een rubric van 4 criteria en 4 niveaus = 16 indicatoren

Delen

- Giet alles in een overzichtelijk document
- Upload dit document als je klaar bent via noteapp.com/groep1evalueren
- Geef als titel aan je post-it 1 van de 7 vakken + een groepsnaam

Feedback

- Als 2 groepen met hetzelfde onderwerp klaar zijn = steek je hand op
- Je bekijkt het document van een andere groep (afspreken met welk groepje!)
- Noteer vragen en opmerking in de post-it van de andere groep
- Geef deze kleurcode aan de post-it van de andere groep : groen= ziet er prima uit, roze=heeft nog aandacht nodig
- Zit samen en bespreek beide rubrics a.d.h.v. de vragen en opmerkingen – pas je rubric aan.

4. Toelichting praktijkopdracht

Praktijkopdracht
zie [website](#)

Praktijkopdracht 2 Evaluatie

Inleiding

- Deze praktijkopdracht dient **door de student zelfstandig** uitgevoerd te worden.
- De uiterste indiendatum voor de uitwerking van de praktijkopdracht is **dinsdag 15 december 2015 om 17 uur**. Het is uiteraard mogelijk om de taak eerder in te dienen. Zowel een afgedrukte versie als een digitale versie van de opdracht worden ingediend.
- Deze opdracht wordt GEBUNDELD ingediend, dus samen met de uitwerking van de 1ste praktijkopdracht in 1 pdf
- U dient de uitwerking **digitaal** in door het bestand (met de correcte naam: **Naam_Voornaam_studentennummer_KL_15-16.pdf**) up te loaden in studentenpublicaties Krachtige leeromgevingen op Minerva. U stuurt het bestand ten laatste door op dinsdag 15 december 2015, om 17 uur. Het uur dat verschijnt op Minerva, geldt daarbij als officieel indienmoment.
- Daarnaast bezorgt u ook een **papiere versie** van uw praktijkopdracht aan het secretariaat van de vakgroep Onderwijskunde, H. Dunantlaan 2, 2de verdieping. Deze versie dient u in ten laatste op 15 december 2015, om 17 uur. Als het secretariaat gesloten is, kunt u de opdracht deponeren in de brievenbus voor de deur van het secretariaat.
- Uitwerkingen die na de uiterste indiendatum ingediend worden, worden niet behandeld in de eerste zitting, maar worden automatisch beschouwd als een indiening voor de tweede zitting.
- De deadline voor het indienen van de opdracht in de **tweede zitting** is **dinsdag 16 augustus 2016**.

RUBRIC

- Voor deze opdracht kijken we naar de ondersteuning van toetsing bij het verwerven van complexe lesdoelen. Complexe kennis is kennis waarbij een hoger gedragsniveau (minimaal toepassen) en een hogere inhoudscategorie (minimaal procedures) aan bod komen: bv. een kritische tekst schrijven, een complexe wiskundige vergelijking oplossen; een fysisch fenomeen verklaren, een economische activiteit voorspellen op basis van beursbewegingen, activiteit in platentektoniek verklaren, een gezondheidscampagne ontwerpen
- We gebruiken hiervoor rubrics als basistechniek. Raadpleeg zeker eerst opnieuw het cursusboek p.468-473. Bekijk daarbij zeer goed de voorbeelden en kijk vooral naar de aanpak om **criteria** en **indicatoren** bij die criteria te expliciteren.
- U gaat uit van een complex lesdoel dat u formuleerde bij de uitwerking van praktijkopdracht 1. Indien u in opdracht 1 geen bruikbaar lesdoel vindt, dan formuleert u een nieuw lesdoel dat aansluit bij het gekozen leerplandoel uit praktijkopdracht 1.
- Schrijf expliciet het complexe lesdoel neer aan dat u vooropstelt voor deze opdracht. Schrijf dit lesdoel zeer correct neer zodat wij een goed beeld krijgen van de volle complexiteit van dit

lesdoel. Let dus op de aanduiding van het **inhoudsniveau** en het **gedragsniveau** (zie taxonomie van Bloom).

- Werk voor de toetsing van dit complexe leerdoel een rubric uit. Kies hiervoor eerst minstens vier criteria; label deze op een betekenisvolle manier. Kies uiteraard criteria die passen bij de beoordeling van dit leerdoel.
- Werk dan per criterium minimaal 4 niveaus aan indicatoren uit. Dit betekent dat u een raster heeft van 4 x 4 beoordelingscellen.
- Werk voor elk criterium op een zeer concrete en observeerbare manier de indicatoren uit waardoor duidelijk wordt voor instructieverantwoordelijke en lerende waarom deze prestatie maar van een niveau 0, 1, 2 of 3 is. Verzorg deze indicatoren; ze dienen beoordeelbaar, inschatbaar, vatbaar, hanteerbaar, observeerbaar, ... te zijn voor uzelf en voor de leerlingen. Het is handig om foutieve aanpakken, uitwerkingen, ... als uitgangspunt te nemen om goed afgelijnde indicatoren terug te vinden bij een criterium.
- Bespreek tenslotte hoe u de rubric zowel voor **summatieve** als voor **formatieve** evaluatie in een klas zou gebruiken.

Concreet verwachten we voor beide evaluatievormen (summatief en formatief) minsten een antwoord op deze 3 richtvragen:

- ✓ Wie gebruikte de rubric? De leerkracht of de leerlingen?
 - ✓ Welke informatie krijgen de leerlingen op voorhand?
 - ✓ Hoe koppelt de leerkracht de informatie terug naar de leerlingen?
- U kunt zelf kiezen of de leerlingen het leerdoel individueel of via een groepsopdracht moeten bereiken.

Praktijkopdracht

Werk een opdracht uit bestaande uit max. 4 bladzijden (exclusief bijlagen)

De opdracht bestaat uit de volgende onderdelen:

- Voorblad
- Complex lesdoel + omschrijving van de opdracht waarvoor deze rubric als evaluatie zal dienen
- Uitgewerkte rubric (4 x 4)
- Bespreken hoe rubric summatief gebruikt wordt
- Bespreken hoe rubric formatief gebruikt wordt
- Bijlagen

Praktijkopdracht

De beoordelingscriteria zijn:

- Het lesdoel betreft complexe kennis
- De opdracht die d.m.v. de rubric geëvalueerd wordt, is duidelijk omschreven
- Er is een logisch verband tussen criteria en indicatoren
- Er is een logisch verband tussen criteria en complex lesdoel
- De criteria zijn relevant voor het onderwijsvak
- De indicatoren hebben een duidelijke niveauopbouw
- De indicatoren zijn observeerbaar en eenduidig
- Het summatief gebruik van de rubric wordt concreet beschreven. Minstens de 3 richtvragen zijn beantwoord.
- Het formatief gebruik van rubric wordt concreet beschreven. Minstens de 3 richtvragen zijn beantwoord.
- In de beschrijving wordt duidelijk aangetoond hoe het gebruik van de rubric leidt tot kwaliteitsvol leren.

Belangrijke opmerkingen voor studenten School of Arts

- ▶ Studenten muziek: werken beide opdrachten uit voor een groepsles in het DKO (dus **geen instrumentles**) of voor een les in het secundair onderwijs (1ste graad mag ook)
- ▶ Studenten drama/beeldende kunst/ audiovisuele kunst: werken beide opdrachten uit voor het lager onderwijs (werd zo afgesproken met Ines Beert)

Feedbacksessie groep 1

Dinsdag 1 december 17.30u-19.30u

Locatie Aud A Dunantlaan 1

Inschrijven + vragen posten op forum groep 1 Minerva

